

1. משנה יד

רבי יהודה אומר, הוי זהיר בתלמוד ששגגת תלמוד עולה זדון.

רבי שמעון אומר, שלשה כתרם הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן:

2. רע"ב - הוי זהיר בתלמוד - שיהא תלמודך בדקדוק וכהלכה: ששגגת תלמוד עולה

זדון - אם תטעה בהוראה מתוך שלא דקדקת בלמודך ותבא להתיר את האסור הקב"ה מעלה על ידך כאילו עשית מזיד: **שלשה כתרם הם** - הכתובים בתורה שחייבה התורה לנהוג בהם כבוד: כתר תורה - כתיב ביה (ויקרא יט) והדרת פני זקן זה שקנה חכמה: **כתר כהונה** - כתיב ביה וקדשתו קדוש יהיה לך: **כתר מלכות** - כתיב ביה (**דברים יז**) שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך: **וכתר שם טוב** - מי שיש בידו מעשים טובים ושמעותו טובה מחמת מעשיו לא מצינו לו כתר בתורה שיהיו חייבים לנהוג בו כבוד. **והוא עולה על גבי כולן**. שכל השלשה כתרם צריכים לו. שאם ת"ח הוא וסני שומעניה שרי לבזוייה. ואם כ"ג הוא אמרינן ביומא (**דף עא, ב**) ייתון בני עממיא לשלם דעבדין עובדי דאהרן ולא ייתון בני אהרן לשלם דלא עבדין עובדי דאהרן* . ואם נשיא הוא כתיב (**שמות כג**) ונשיא בעמך לא תאור. בעושה מעשה עמך:

3. תפארת ישראל - הוי זהיר בתלמוד - נגד מה שהזהיר לעיל להתלמיד שיתירא מלחלוק

על הרב, הזהיר כאן להרב, הוה זהיר לזקק יפה מה שתלמד לתלמידך, שאפילו תלמידך הקטן חולק עליך, תחשוב יפה התלמוד שתלמד אותו אולי תטעה: **ששגגת תלמוד עולה זדון** - ר"ל שאם תטעה, נחשב לך שגגתך כמזיד [**כ"מ דל"ג ב'**], משום דאין לדמותו לשאר שוגג, דהתם מה הוה ליה למעבד, אבל הכא רמת רוחא נקטי ליה, ואילו היה רוצה להעמיק יפה, לא היה טועה, א"נ ר"ל הוה זהיר בלימוד שאתה לימד לעצמך שלא תטעה, ולא תאמר ומה בכך אם אטעה בלימודי הרי לא למעשה אני אומר כך, אבל עי"ז בשעת מעשה תכשל להורות כלימודך:

לקוטי מוהר"ן ריד

....בפ"ט למוד גמרא אם אין הלמוד פראוי אָזי הוא מקבל יותר כח מהלמוד פי תלמוד בגימטריא אותיות של שמה לילית על פן יש כח בלמוד התלמוד או להכניע אותה, או להפך, חס ושלום

* שנינו במשנה: **יוזם טוב היה עושה לאוהביו** .

תנו רבנן: **מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש, והוה אזלי כולי עלמא בתריה** .

כיון דחזינוהו שראו העם לשמיעיה ואבטליון -שבקוהו עזבוהו לדידיה, ואזלי בתר שמעיה ואבטליון .

לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאיפטורי מיניה להפרד וליטול רשות דכהן גדול כדי ללכת לביתם .

אמר להן הכהן הגדול בעקיפה, לשמעיה ואבטליון שהיו בני גרים מסנחריב ייתון "בני עממין" לשלם! דהיינו, ברכם לשלום בכינויי "בני עממין" כדי להזכיר עובדת היותם בני גרים.

אמרו ליה: אכן, ייתון בני עממין לשלם - דעבדין עובדא דאהרן, שהם מחזיקים בשלום, ולא ייתי בר אהרן לשלם - דלא עביד עובדא דאהרן, שהוניתנו אונאת דברים ואמר מר (ב"מ נח): לא תונו איש את עמיתו (ויקרא כה) באונאת דברים הכתוב מדבר אם היה בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך: (רש"י)

שמח

ביאורי הראי"ה לפרקי אבות

וכתר שם טוב עולה על גביהן

בעלי שם טוב. אנשי חיל. השם טוב בא לאדם לא רק בשביל איזה מעשים פרטיים שלו שיהיו טובים, כ"א כשמתברר הדבר שהטוב והישר נקנה אצלו קנין גמור, עד שזהו מהותו העצמי, שהוא יסוד השם בעיקרו לסמן את המהות האמיתית, ולזה צריך גבורה פנימית קבועה, וגם זה נקרא חיל האמיתי שהוא תוכן הקנינים, "כי ד' אלהיך הוא הנותן לך כח לעשות חיל - למקני נכסין" (תרגום אונקלוס, דברים ח, יח), ואלה הקנינים של המדות הטובות, עד שהם מתעצמים בעצמותו של האדם, הם גורמים את השם הטוב, שזהו הכתר העולה על הכל, והם הם אנשי חיל.

(באר אליהו, חו"מ, א, סי' ז ס"ק מה)

וכתר שם טוב עולה על גביהן

"וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם" (ברכות יז, א).

תכלית השם אינה בשביל עצמו כלל. כי א"צ אדם לשם מצד עצמו, כ"א מצד אחרים שיקראוהו בשמו. ע"כ תואר שם טוב נופל על ההשלמה שפועל על זולתו כפי ערכו. ונמצינו למדין מפרשתו של איוב ג"כ, שזו חובת כל אדם המעלה, שלבד שלימות עצמו יעסוק בהשלמת זולתו. וזהו השם טוב. והפעולה על זולתו תגדל ביותר כל מה שיבאו הדורות הבאים, כי לפעמים לא יתקבלו דברי חכם בדורו, ואין בני דורו מכירים ערכו ואינם מעמיקים בדבריו כ"כ, ע"כ אינו מועיל להשלמתם לפי רוממות ערכו, ובדורות הבאים כשסרה הקנאה וההרגל המעור עינים, אז מזדקקים דבריו ומתבררים, וילכו רבים לאורו. ועליו אמר שלמה בחכמתו (קהלת ז, א): "טוב שם משמן טוב". שמן טוב מורה על המשוחים, שהדור מסכים למנותם, ולפעמים אינם

פועלים כ"א על דורם ובחייהם. אבל החכם, שעיקר פעולתו להשלמת הרבים היא, יום המות נבחר אצלו מיום הולדו, שאז יאיר אורו ביותר ע"י דבריו הטובים שהשאיר לדורות, בספרים או ע"פ תלמידיו אשר הניקם משדי חכמתו.

(עין איה, ברכות, א, ב נג, עמ' 83)